

TEMA: UDLÆNGSEL

Ole sad på en knold og sang

Ole sad på en knold og sang,
lal-la-la !
får og beder omkring ham sprang
– tral-la-la !

Lyngen sused, og skyen gled,
udflugtslængsler i hjertet sved.

Heden stænged, og mindet spandt;
moders øjne dog stærkest bandt.

Snart den ting dog blev åbenbar:
minder gør ikke sagen klar.

Stak så Ole en dag i trav,
stod med et ved det store hav.

Øjet skinned, tåren randt,
intet mere i verden bandt.

Over havene hyrden fór,
fårene står der endnu og glor.

Ej kan bede og får forstå
lal-la-la !
længsler tog over bølgen blå
- tral-la-la !

Bede: kastreret vædder

Jeppes Aakjær skrev digtet i Jebjerg 13. august 1899, sikkert ude på Fælhøj på Jebjerg hede, og det blev samme år udgivet i samlingen Ad Hedens Stier. Melodien er komponeret af Alfred Tofft i 1911. Sangen gled ind i sangbøgerne i 1920`erne.

1. Om Sangen og tiden

I 1890`erne begynder der at dukke sange op om hverdagsliv og helt almindelige mennesker. Helt naturligt henter de fleste deres indhold fra landbosamfundet. Danmark er jo stadig et bondeland. Men Jeppes Aakjær var stort set den eneste der beskrev landbolivet. Kun enkelte andre fik plads i sangbøgerne, f. eks. Johan Skjoldborgs husmandssang: "Når vinteren rinder i grøft og i grav" og Mads Hansens "Marken er mejet". Men stærkest står Aakjærs sange om bøndernes liv både i sangbøger for børn og voksne. Når hans sange er blevet så populære skyldes det først og fremmest hans mesterlige evne til at beskrive miljøet, men også dygtige komponister, især Carl Nielsen, der har formået at tilsætte velklingende melodier.

2. Handlingen

Digtet handler om udlængsel, at der skal ske noget. Ole er hyrdedrengen der tilbringer lange, ensomme dage på heden sammen med dyrene. Der er tid til drømme, mens skyerne glider forbi. Ole tænker på det frie liv, tid til eventyr- og tanken om at komme på langfart sætter fantasien i gang ved at løbe ud til havet. Men kommer Ole mon af sted ?

På nogle felter minder Aakjærs digt om B. Bjørnsons sang "Over de høje fjælde". "Arne" fra 1858. Især verset: Ud vil jeg ! ud ! – o, så langt.....

Om digtet er en sang skrevet for børn eller voksne betyder intet. Budskabet er klart og charmerende sat sammen. En frisk melodi og et let omkvæd gør den sangbar i alle kredse.

3. Arbejdsforslag

- Digtet/sangen er oplagt som indledning til flere tekster om Aakjærs engagement og fortælling om hyrdedrenge. Ex. **Da Hyrdedrengen skulle i skoven**. Uddrag af **Fra min bitte tid** kan også anvendes
- Til bearbejdning af Ole er der mange muligheder: Hvad handler det om ? Opbygning, verselængde, rim, omkvæd, lav en liste over det Ole drømmer om. Beskriv det sted Ole vogter får. Lav et biodigt om Ole. Beskrivelse. Fast skema
- Kreativt: syng, rap digtet, lav en billedserie. Opbyg et taubleu m.m.
- Besøg på Jenle i mindestuer og museum

4. Litteratur

Jeppe Aakjærs tekster

Fra hede til Hovedstad. Børn i historien. Gyldendal. (mellemtrin)

Andet...